

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Yttrande över utkast till lagrådsremiss Skärpta straff för de allvarligaste formerna av immaterialrättsintrång (Ju2019/03948/L3)

Sammanfattning

Åklagarmyndigheten instämmer i utkastets förslag till införandet av nya brott med skärpta straff samt de föreslagna kvalifikationsgrunderna för grova brott. Den föreslagna gemensamma åtalsprövningsregeln för samtliga immaterialrättsliga brott tillstyrks. Lagändringarna bedöms rymmas inom myndighetens befintliga anslag.

De immaterialrättsliga straffbestämmelserna (avsnitt 5 samt författningskommentaren)

Det finns ett behov av att skärpa straffen för de allvarligaste intrången

I denna del instämmer Åklagarmyndigheten i bedömningen att det finns ett behov av strängare straffskalor vad gäller brott mot upphovsrättslagen och varumärkeslagen och hänvisar till tidigare remissvar över utredningens betänkande.

Brott mot de övriga immaterialrättsliga lagarna är inte vanligt förekommande. Åklagarmyndigheten konstaterar att behovet av att införa straffskärpningar även inom dessa lagar kan ifrågasättas, men vi instämmer dock i de synpunkter som förs fram i utkastet som talar för en enhetlig lagstiftning i samtliga immaterialrättsliga lagar.

Särskilda straffskalor för grova uppsåtliga brott

Åklagarmyndigheten har ingen erinran mot att de grova brotten, till skillnad från vad som föreslogs i utredningens betänkande, begränsas till att endast avse uppsåtliga brott, mot bakgrund av hur kvalifikationsgrunderna är utformade. Vi

delar uppfattningen att ett krav på uppsåt inte kommer att begränsa tillämpningsområdet för de grova brotten i någon nämnvärd grad. Straffskalan är väl avvägd och i linje med andra jämförbara brott, bl.a. förmögenhetsbrotten.

Kvalifikationsgrunder

Utkastets förslag till kvalifikationsgrunder skiljer sig från utredningens. I Åklagarmyndighetens remissvar över utredningens betänkande kommenterades det faktum att en av kvalifikationsgrunderna byggde på begreppet ”betydande vinning”, ett begrepp som tycktes ha en något oklar innebörd. De nu föreslagna kvalifikationsgrunderna använder andra måttstockar. Åklagarmyndigheten instämmer helt i utkastets tanke att fokus för gradindelningen ska ligga på såväl gärningsmannens förslagenhet som gärningens storskalighet. Ur myndighetens perspektiv är det också positivt att de föreslagna kvalifikationsgrunderna är lättare att föra bevisning kring. Dessutom undviker man de eventuella tolkningsproblem som begrepp som ”synnerligen kännbar skada” eller ”betydande vinning” kan innebära.

Brottsbeteckningar

Som tidigare anförts i myndighetens remissvar över utredningens betänkande, delar vi uppfattningen att det är lämpligt att införa formella brottsbeteckningar för brotten mot upphovsrättslagen och varumärkeslagen. De nya förslagen i utkastet om brottsbeteckningar även i de övriga immaterialrättsliga lagarna tillstyrks, då lagstiftningen på så sätt blir enhetlig och tydliggör skillnaden mellan civilrättsliga och straffrättsliga sanktioner.

Ändrade åtalsprövningsregler (avsnitt 6 och författningskommentaren)

Åtalsprövningsreglerna i samtliga immaterialrättsliga lagar bör utformas på samma sätt

Här vill vi inledningsvis hänvisa till våra synpunkter i remissvaret över utredningens betänkande. Vi delar uppfattningen att åtalsprövningsregeln bör vara enhetlig för upphovsrätten och varumärkesrätten, särskilt då samma förfarande kan komma att bedömas som intrång i båda dessa immaterialrätter. Utkastets förslag om att åtalsprövningsreglerna ändras även i övriga immaterialrättsliga lagar, är enligt Åklagarmyndighetens uppfattning, helt i linje med förslaget att även dessa lagar ska få ett grovt brott. Det finns goda skäl till att harmonisera åtalsprövningsregeln för alla lagar, särskilt mot

bakgrund av att den föreslagna ändringen främjar enhetlighet och lika värdering av samtliga immateriella rättigheter.

Konsekvenser (avsnitt 9)

I vårt remissvar över utredningens betänkande, bedömde vi att eventuella kostnadsökningar skulle rymmas inom myndighetens anslag. I utkastet har förslaget om utvidgade möjligheter till beslag, vilket får anses vara en av de förändringar som skulle kunna ha medfört ökade kostnader, tagits bort. Mot den bakgrunden finns ingen anledning att befara ökade kostnader för myndigheten. I utkastet föreslås införandet av ett grovt brott och en gemensam åtalsprövningsregel avse *samtliga* immaterialrättsliga lagar, och inte bara upphovsrättslagen respektive varumärkeslagen. Detta torde inte heller innebära några konsekvenser för Åklagarmyndigheten eftersom mycket få brott mot de övriga immaterialrättsliga lagarna blir föremål för myndighetens utredande. Sammanfattningsvis bedöms de föreslagna förändringarna rymmas inom myndighetens befintliga anslag.

Detta yttrande har beslutats av riksåklagaren Petra Lundh efter föredragning av kammaråklagaren Isabelle Bjursten. I beredningen har överåklagaren Thomas Häggström och immaterialrättsgruppen hos Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet deltagit. I den slutliga handläggningen av ärendet har också rättschefen Marie-Louise Ollén deltagit.

Petra Lundh

Isabelle Bjursten

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättsavdelningen

Biblioteket

Charlotta Myrén, chefssekreterare

Överåklagaren för samordning och analys